

PM 2011: RVII (Dnr 001-1316/2011)

Alkoholservering på särskilda boenden (SOU 2011:41)

Remiss från Socialdepartementet

Remisstid 30 september 2011

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.
Som svar på remissen ”Alkoholservering på särskilda boende” (SOU 2011:41) hänvisas till vad som sagts i denna promemoria.

Föredragande borgarrådet Anna König Jerlmyr anför följande.

Ärendet

Staden har fått en remiss från Socialdepartementet som avser alkoholservering på särskilda boenden. Genom beslut den 4 mars 2010 bemyndigade regeringen statsrådet Maria Larsson att tillkalla en särskild utredare. Uppdraget var att utreda frågan om möjligheten att tillåta servering av alkoholdrycker på särskilda boenden och att analysera och belysa de problemställningar som finns i denna fråga. I uppdraget har också legat att lämna fullständiga författningsförslag, för den händelse utredningen bedömer att det finns ett behov av en särskild reglering.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och socialnämnden.

Stadsledningskontoret anser att det är bra att administrationen förenklas. Kontoret ser egenkontrollen som en viktig del i förslaget och anser att det är viktigt att serveringen kan förbjudas när inte bestämmelserna i alkohollagen följs.

Socialnämnden anser i likhet med utredningen att alkoholservering på särskilda boenden är förhållandevis oproblematiskt. Ett fåtal särskilda boenden har idag serveringstillstånd, och inget av dessa har någonsin förekommit i utredningar om serveringsproblem.

Mina synpunkter

Jag välkomnar utredningens förslag till ändring av alkohollagen. De föreslagna förändringarna kommer att förenkla de regler som finns kring servering av alkoholhaltiga drycker på särskilda boenden. Det är viktigt att fortsätta utveckla alla delar av omsorgen så att människor upplever att de har möjlighet att i största möjliga mån behålla sina levnadsvanor även efter en flytt till ett särskilt boende. Att tillåta servering av alkoholhaltiga drycker kan ses som en fråga om vardagsfrihet. Ett liv på ett särskilt boende ska jämföras med ett liv i egen bostad.

Jag delar också stadsledningskontorets synpunkter att detta kommer att förenkla administrationen.

Mot bakgrund av de erfarenheter som staden har kring de särskilda boenden som idag har serveringstillstånd förefaller oron för överservering, servering till minderåriga eller några andra nykterhets- eller ordningsproblem vara ytterst obefogad. Därför är det orimligt att dagens krav på alkoholserving vid ett särskilt boende är detsamma som de som ställs på exempelvis en festvåning.

Samtidigt är det viktigt att det finns möjlighet att vidta åtgärder om inte lagen efterlevs. Därför välkomnar jag förslaget att alkoholserving på ett särskilt boende ska kunna, i likhet med bestämmelser om servering av folköl, förbjudas eller meddelas en varning om inte alkohollagen följs.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Som svar på remissen ”Alkoholserving på särskilda boende” (SOU 2011:41) hänvisas till vad som sagts i denna promemoria.

Stockholm den 8 september 2011

ANNA KÖNIG JERLMYR

Bilaga

Alkoholserving på särskilda boenden (SOU 2011:41), sammanfattning

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Det antecknades till förteckningen att Miljöpartiet lämnar ärendet utan eget ställningstagande

ÄRENDET

Genom beslut den 4 mars 2010 bemyndigade regeringen statsrådet Maria Larsson att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att utreda frågan om möjligheten att tillåta servering av alkoholdrycker på särskilda boenden och att analysera och belysa de problemställningar som finns i denna fråga. I uppdraget har också legat att lämna fullständiga författningsförslag, för den händelse utredningen bedömer att det finns ett behov av en särskild reglering.

Huvudregeln enligt alkohollagen är att servering av spritdrycker, vin, starköl och andra jästa alkoholdrycker kräver tillstånd. Tillstånd krävs dock inte om serveringen avser ett enstaka tillfälle för i förväg bestämda personer, det sker utan vinstintresse och utan annan kostnad för deltagarna än kostnaden för inköp av dryckerna och äger rum i lokaler där det inte bedrivs yrkesmässig försäljning av alkohol- och lättdrycker. Tillstånd krävs inte heller för servering av folköl. Däremot krävs i dessa fall en anmälan till kommunen och att man utövar egenkontroll.

Utredningen har gått igenom alla krav som en sökande enligt alkohollagen måste uppfylla för att få serveringsstöd. Denna genomgång har lett utredningen till slutsatsen att någon särskild prövning i varje enskilt fall inte behövs för att tillåta alkoholservering på särskilda boenden. Utredningen bedömer således att alkoholservering på särskilda boenden bör kunna tillåtas utan tillståndsprövning i varje enskilt fall. Utredningen föreslår att servering av spritdrycker, vin, starköl och andra jästa alkoholdrycker till de boende och deras närstående ska tillåtas på särskilda boenden som tillhandahåller måltidsservice och att en särskild bestämmelse om detta förs in i alkohollagen.

Utredningen föreslår också att den som bedriver alkoholservering på ett särskilt boende ska utöva särskild kontroll (egenkontroll) över serveringen och att det för egenkontrollen ska finnas ett för verksamheten lämpligt program. Vidare föreslår utredningen, i likhet med vad som gäller för servering av folköl, att den som bedriver alkoholservering på ett särskilt boende ska kunna förbjudas att fortsätta med alkoholserveringen eller meddelas varning, om han eller hon inte följer bestämmelserna i alkohollagen.

Utredningen bedömer att förslagen inte kommer att leda till några alkoholpolitiska olägenheter och inte heller till några negativa konsekvenser för folkhälsan. Utredningen bedömer också att förslaget inte heller behöver leda till några ökade kostnader för kommunerna och berörda statliga myndigheter. För kommunerna innebär förslagen administrativa förenklingar både i egenskap av tillståndsmyndighet och i egenskap av huvudmän för särskilda boenden.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och socialnämnden för yttrande.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 22 juni 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret instämmer med utredningens förslag och tycker det är bra att ad-

ministrations förenklas. Stadsledningskontoret ser egenkontrollen som en viktig del i förslaget och tycker det är viktigt att serveringen kan förbjudas när inte bestämmelserna i alkohollagen följs.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen beslutar att remissen ”Alkoholservering på särskilda boende ” från Socialdepartementet anses besvarad med hänvisning till vad som sagts i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Socialnämnden

Socialnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 30 augusti 2011 att

1. Hänvisa till tjänsteutlåtandet som svar på remissen.
2. Överlämna ärendet till kommunstyrelsen.

Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 5 augusti 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen anser i likhet med utredningen att alkoholservering på särskilda boenden är förhållandevis oproblematiskt. Ett fåtal särskilda boenden har idag serveringstillstånd, och inget av dessa har någonsin förekommit i utredningar om serveringsproblem.

Den modell för tillsyn som föreslås är enligt förvaltningens uppfattning fullt tillräcklig. I de fall underåriga bor eller befinner sig på dessa boenden bör detta observeras särskilt då alkoholservering sker. Kontroll av ålder bör vara en av de saker som ska ingå i verksamheternas egentillsynsprogram.

Förvaltningen kan inte se några hinder mot att lagförändringen genomförs, och tillstyrker förslaget. Om förslaget genomförs föreslår förvaltningen att tillsynen samordnas med stadens övriga tillsyn av särskilda boenden.